

Beskæftigelsesudvalget 2015-16
L 88 endeligt svar på spørgsmål 1
Offentligt

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
udvalg@ft.dk

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K

T +45 72 20 50 00
E bm@bm.dk
www.bm.dk

CVR 10172748

Beskæftigelsesudvalget har i brev af 20. januar 2016 stillet følgende spørgsmål nr. 1 (L 88), som hermed besvares.

22. januar 2016

J.nr. 2015 - 3669

Spørgsmål nr. 1:

”Hvordan vil ordningen – og herunder bidragets størrelse – se ud, hvis selvstændige og iværksættere bliver lagt ind under barsel.dk?”

Svar:

Spørgsmålet om selvstændiges optagelse i Barsel.dk blev allerede drøftet i 2012-13 inden beslutningen om at etablere en obligatorisk ordning for selvstændige blev truffet.

Dengang var konklusionen, at denne løsning enten ville betyde en omfordeling fra de selvstændige til de private arbejdsgivere eller omvendt, afhængigt af på hvilke betingelser de selvstændige blev optaget, og man gik ikke videre med forslaget.

Optagelse af selvstændige i Barsel.dk rejser nogle spørgsmål om den systemmæssige forankring i Barsel.dk og de økonomiske konsekvenser for de private arbejdsgivere, der i dag finansierer Barsel.dk. Jeg har bedt ATP om at bidrage til besvarelsen af disse, da ATP både administrerer Barsel.dk og barselsudligningsordningen for selvstændige på vegne af Beskæftigelsesministeriet.

ATP har oplyst, at det systemmæssigt er muligt at optage selvstændige i Barsel.dk, men at der vil være udgifter til udvikling og administration forbundet hermed.

Der er regnet på to forskellige scenarier for optagelse i Barsel.dk:

- 1) Målgruppen afgrænses som de ca. 45.000 selvstændigt erhvervsdrivende med oveskud over 216.000 (dagpengemaksimum).
- 2) Den oprindelige målgruppe på ca. 218.000 selvstændige og honorarmodtagere med B-indkomst.

For begge scenarier gælder, at ATP har lagt til grund, at der årligt vil være ca. 488 udbetalingsberettigede kvinder, og ca. 624 udbetalingsberettigede mænd, i alt ca. 1.100 personer. For både scenarie 1 og 2 betyder en optagelse i Barsel.dk, at de selvstændige skal betale det samme bidrag på 750 kr. årligt, som de private arbejdsgivere betaler pr. lønmodtager.

Konsekvensen i scenarie 1 er, at administrationsomkostningerne i Barsel.dk skønnes at stige med ca. 9 mio. kr. årligt, og at der vil ske en omfordeling på ca. 7 mio.

kr. fra de private arbejdsgiverne, der bidrager i Barsel.dk, til de selvstændige. De samlede udgifter ved at optage selvstændige i Barsel.dk i scenarie 1 udgør ca. 38 mio. kr. De øgede administrationsudgifter på 9 mio. kr. samt omfordelingen på 7 mio. kr. skal ses i forhold til, at ATP har anslået, at kun ca. 1.100 selvstændige vil få udbetalt kompensation fra ordningen.

Konsekvensen i scenarie 2 er, at afgrænsningsproblemerne fra den eksisterende barselsudligning for selvstændige følger med over i Barsel.dk for så vidt angår afgrænsning af honorarmodtagere med B-indkomst og selvstændige med indtægter, der ikke berettiger til barselsdagpenge.

Derudover vil konsekvensen ved at lægge de ca. 218.000 selvstændige og honorarmodtagere med B-indkomst ind i Barsel.dk være, at administrationsomkostningerne i Barsel.dk skønnes at stige med ca. 12 mio. kr. årligt, og at der vil ske en yderligere opbygning af likviditet på ca. 80 mio. kr. i ordningen. Ved dette scenarie vil der dermed ske en omfordeling på 80 mio. kr. fra de selvstændige til de private arbejdsgivere i Barsel.dk, som alt andet lige vil betyde, at bidraget i Barsel.dk ville skulle nedsættes på sigt.

Hertil vil jeg gerne understrege, at behandlingen af L 88 om afvikling af barselsudligningsordningen for selvstændige ikke vedrører spørgsmålet om, hvorvidt selvstændige kan eller bør optages i Barsel.dk. Den eksisterende barselsudligningsordningen for selvstændige fungerer ikke efter hensigten og kommer ikke til det. Derfor vil regeringen afvikle den.

Jeg har stor sympati for ønsket om at forbedre vilkårene for de selvstændige og iværksættere i Danmark. Men som jeg tidligere har tilkendegivet, så mener jeg ikke, at en barselsudligningsordning for selvstændige er svaret.

Af lovbemærkningerne fra 2005 om etableringen af Barsel.dk fremgår det blandt andet, at "Lovforslagets overordnede formål er at fremme ligestillingen mellem kvinder og mænd på det private arbejdsmarked, ved at alle lønmodtagere bliver omfattet af en barselsudligningsordning, således at der ikke er lønmodtagergrupper, der bliver valgt fra, fordi arbejdsgiverne får markante økonomiske udgifter under barsel.

En udligningsordning udligner arbejdsgivernes udgifter ved medarbejderes barselsorlov. Barselsudligningsordninger kan være etableret ved aftale eller ved lov. Med lovforslaget etableres en lovbaseret barselsudligningsordning for den del af det private arbejdsmarked, som ikke er dækket af aftaler om barselsudligning.

Formålet med barselsudligningsordninger er at øge ligestillingen mellem kvinder og mænd via udligning af arbejdsgivernes udgifter til medarbejdernes barselsorlov."

Af lovbemærkningerne fremgår det desuden, at der på tidspunktet for etableringen af Barsel.dk var oprettet decentrale barselsudligningsordninger på flere overenskomstområder:

Ved overenskomstforhandlingerne i foråret 2004 blev DA og LO enige om at etablere en ordning, der udligner arbejdsgivernes overenskomstmæssige udgifter til medarbejdere på barsel. Aftalen indebærer, at alle arbejdsgivere i medlemsorganisationer under DA skal betale bidrag til DA-barsel. Medlemsorganisationer, hvis

medlemsvirksomheder på daværende tidspunkt var omfattet af DA-barsel, var Asfaltindustrien og Benzin- og Oliebranchens Arbejdsgiverforening (AI-BOA), Dansk Byggeri, Dansk Handel & Service, Dansk Tekstil & Beklædning, Danske Dagblades Forenings Forhandlingsorganisation, Handel, Transport og Serviceerhvervenes (HTS) Arbejdsgiverforening og Sammenslutningen af Mindre Arbejdsgiverforeninger (opgørelse af 25. maj 2005).

Der blev pr. 1. juli 2005 i regi af Kristelige Arbejdsgiverforeningers Hovedorganisation (KAH) etableret en barseludligningsordning, hvor Kristelig Arbejdsgiverforening (KA) og KA Pleje vil være tilknyttet.

Som led i de nye overenskomster blev Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA), Finansforbundet og Danske Forsikringsfunktionærers Landsforening (DFL) enige om at etablere en fælles barseludligningsordning. Ordningen omfatter omkring 63.000 medarbejdere i de danske penge- og realkreditinstitutter og forsikringsselskaber. Ordningen trådte i kraft den 1. juli 2005.

Det udligningshensyn, som er baggrunden for oprettelsen af både decentrale barseludligningsordninger og Barsel.dk findes ikke mellem de enkelte selvstændigt erhvervsdrivende, som netop har truffet et bevidst valg om ikke at være lønmodtagere, men i stedet at være deres egen arbejdsgiver.

Jeg vil gerne understrege, at selvstændige, der opfylder beskæftigelseskravet i barselloven har ret til barseldagpenge i forbindelse med barselsorlov. Selvstændige kan efter de gældende regler enten holde barselsorlov på fuld tid eller genoptage arbejdet på halv tid og modtage barseldagpenge i de perioder, hvor der ikke arbejdes i virksomheden.

Holder den selvstændige barselsorlov på fuld tid, må der ikke samtidig arbejdes i virksomheden. Men genoptager den selvstændige arbejdet i virksomheden på halv tid, har man således mulighed for at køre sin virksomhed videre på halv kraft samtidig med, at man modtager barseldagpenge.

Som jeg tidligere har tilkendegivet, så mener jeg principielt, at det er et misforstået hensyn til de selvstændige at kræve, at én selvstændigt erhvervsdrivende skal medfinansiere en anden selvstændigt erhvervsdrivendes barselsorlov.

Derudover skal man være opmærksom på, at udbetaling fra Barsel.dk – ligesom fra barseludligningsordningen for selvstændige – forudsætter, at den selvstændige er dagpengeberettiget og har en indtægt, der overstiger barseldagpengemaksimum.

Ordningen kommer altså ikke de selvstændige til gode, som har en meget begrænset indtægt.

Venlig hilsen

Jørn Neergaard Larsen